

7/22002

SK.167

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : 29416146-610 33670
Konu : 7/22002 Esas No.lu yazılı soru önergesi

2.12/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 06/05/2013 tarihli ve 121693 sayılı yazınız.

Ankara Milletvekili Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ'nin 7/22002 Esas No.lu yazılı soru önergesi ile ilgili olarak yapılan incelemede;

Bilindiği üzere, çocukların dilencilikte araç olarak kullanılmasının 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 229'uncu maddesi kapsamında suç teşkil ettiği, bu nedenle dilencilik yapan çocuklar ve velileri ile ilgili olarak Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüklerince çocuğun üstün yararını gözetmek amacıyla 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu gereğince beden, ruh ve ahlak gelişimleri veya şahsi güvenlikleri tehlikede olan, ihmal veya istismar edilen, suç mağduru olan çocuklar ile suça sürüklenen çocuklar hakkında işlemlerin ve çalışmaların yapıldığı, koruyucu ve destekleyici tedbirlerin yerine getirildiği,

2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nun 1'inci maddesinde "*Polis, yardım isteyenlerle yardıma muhtaç çocuk, alil ve acizlere muavenet eder.*" ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 346'ncı maddesinde "*Çocuğun menfaati ve gelişmesi tehlikeye düştüğü takdirde, ana ve baba duruma çare bulamaz veya güçleri yetmezse hakim, çocuğun korunması için uygun önlemleri alır.*" denilerek çocuğun korunmasının güvence altına alındığı,

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun "Genel Ahlaka Karşı Suçlar" başlıklı 7. bölümünde yer alan 'Dilencilik' başlıklı 229'uncu maddesinin birinci fıkrasında "*Çocukları, beden veya ruh bakımından kendini idare edemeyecek durumda bulunan kimseleri dilencilikte araç olarak kullanan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.*" hükmünün, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 'Dilencilik' başlıklı 33'üncü maddesinin birinci fıkrasında "*Dilencilik yapan kişiye, elli Türk Lirası idarî para cezası verilir. Ayrıca, dilencilikten elde edilen gelire el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir.*", ikinci fıkrasında ise; "*Bu kabahat dolayısıyla idarî para cezasına ve el koymaya kolluk veya belediye zabıta görevlileri, mülkiyetin kamuya geçirilmesine mülkî amir veya belediye encümeni karar verir.*" hükümlerinin yer aldığı, bahsi geçen Kanun hükümleri ile sokakta çalıştırılan/dilendirilen çocukları istismar eden grup ve ailelere karşı kolluk ve belediye zabıta görevlilerine yetki verildiği, görevlilerin yerine getirmiş olduğu önleyici-caydırıcı çalışmalar doğrultusunda gerekli yasal sürecin başlatıldığı ve Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü tarafından da 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 'Koruyucu ve destekleyici tedbirler' başlıklı 5'inci maddesinin gereklerinin yerine getirildiği,

Çocukları dilendirdiği tespit edilen şahıslar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 233 ve 80'inci maddeleri ile 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 32'nci maddesinde belirtilen hükümler çerçevesinde işlem yapıldığı,

Bu kapsamda; ülkemizde sokakta yaşayan ve/veya çalıştırılan, atık madde toplayan, ailesi tarafından dilendirilen çocuklara yönelik hizmetlerin Aile ve Sosyal Politikalar

9

Bakanlığına bağlı Çocuk ve Gençlik Merkezlerince yürütüldüğü ve bu alandaki çalışmaların 2005/5 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile uygulamaya konulan “Sokakta Yaşayan/Çalıştırılan Çocuklara Yönelik Hizmet Modeli” kapsamında ilgili sektörlerle işbirliği içerisinde yürütüldüğü, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı koordinasyonunda yürütülen hizmet modelinin uygulanmasına ilişkin çalışmaların Adalet Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığının işbirliğinde ve eşgüdümü ile devam ettiği,

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından 20/09/2012 tarihinde uygulamaya konulan 2012/20 sayılı “Çocuk İşçiliğinin Önlenmesine İlişkin Genelge” ile çocukların sokakta yaşamalarının/çalıştırılmalarının engellenmesi, sokak ve iş yaşamından çekilerek karşılaşabilecekleri risklerden korunması, sosyal rehabilitasyonlarının sağlanması ve toplumla bütünleştirilmelerine yönelik çalışmaların yürütülmesi, ilgili tüm kurum ve kuruluşlarla eşgüdüm sağlanarak çocuk işçiliğinin önlenmesi ve sonlandırılmasına yönelik çocuk, aile ve toplum odaklı farkındalık ve bilinçlendirme çalışmalarının başlatıldığı,

2005/5 sayılı Başbakanlık Genelgesi ve 2012/20 sayılı “Çocuk İşçiliğinin Önlenmesine İlişkin Genelge” ile sokakta yaşayan/çalıştırılan çocukların tespit edilmesi amacıyla mobil ekiplerin oluşturulduğu, bu doğrultuda illerde oluşturulması gereken komisyonların Vali Yardımcısı Başkanlığında ve Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü sekreteryasında İl Sağlık Müdürlüğü, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü, Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü, yerel yönetimler, ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri ile üniversiteler ve bu alanda hizmet veren sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla kurularak koordinasyon içerisinde ve eş güdümlü çalışmaların yapıldığı,

Aynı şekilde ilçelerde İlçe Kaymakamı Başkanlığında ve İlçe Emniyet Müdürlüğünün sekreteryasında, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğüne bağlı varsa Çocuk ve Gençlik Merkezi Müdürü, İlçe Sağlık Müdürlüğü, İlçe Belediyesi, Çalışma ve İş Kurumu İlçe Müdürlüğü, Gençlik Hizmetleri ve Spor İlçe Müdürlüğü, İlçe Müftülüğü ve ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşların temsilcileriyle üniversiteler ve bu alanda hizmet veren sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin katılımıyla birer komisyon oluşturularak bu komisyonun takip ve denetiminde ilgili kurum temsilcilerinden oluşturulacak mobil ekip tarafından alan taramalarının yapılmasının sağlandığı, yapılan alan taraması ile tespit edilen;

- Çocukların sokakta yaşama/çalıştırılma veya dilendirilme nedenlerinin araştırılarak çocuk ve aile profili belirlenmesi, çocuk hakkında yapılan inceleme neticesinde çocuk ve ailenin uygun bulunan sosyal hizmet ve yardımlara yönlendirilmesi,

- Okula devam etmeyen çocukların eğitim öğretim sistemine kazandırılabilmesi ile eğitim çağını tamamlayan çocuklar için mesleki eğitime yönlendirilmesi amacıyla çocukların takipleri,

- Madde kullanan çocukların madde bağımlılığı tedavisine yönlendirilmesi,

- Çocukların sokaktan çekilerek aile yanına döndürülebilmesi için çocuğa ve aileye yönelik sosyal rehabilitasyon ve eğitimlerin verilmesi,

- Ailelerin, çocuklarını istismar ederek sokakta çalıştırmakta ve dilendirmekte ısrar etmesi durumunda yasal koruyucu ve destekleyici tedbirlerin alınması hususlarında çalışmaların yapılarak sürdürüldüğü,

İstanbul ilinde Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü tarafından çocukların dilendirilmesinin engellenmesi adına; ilgili Kanunlar ve Genelgeler çerçevesinde ve 30/09/2001 tarih ve 24539 sayılı Çocuk ve Gençlik Merkezleri Yönetmeliği ve Yönergesi kapsamında İstanbul ilinde 5 Çocuk ve Gençlik Merkezi ile 1 Gözlemevinde 2013 yılında toplam 841 çocuğa hizmet verildiği, adı geçen merkezde, sokakta yaşayan ve çalıştırılan çocukları ve gençleri bedensel, ruhsal ve duygusal gelişimleri açısından tehlike yaratabilecek risklerden korumak, temel gereksinimlerini gidermelerine yardımcı olmak, gerektiğinde

geçici olarak barınmaları için gerekli hizmetleri sunmak veya sunulmasını sağlamak, belirli bir süreç sonunda kendi kendilerine yeterli hale gelmelerini sağlayıcı her türlü sosyal hizmet müdahaleleri ile rehabilite edici mesleki çalışmaların gerçekleştirildiği,

Ayrıca, İstanbul Valiliğince “sokağın tehlikelerine maruz kalan çocukların korunması, eğitim öğretimin sağlıklı devamı ve kamu esenliğinin sağlanması” hususları ile ilgili olarak alınan 18/11/2009 tarih ve 2009/1 sayılı karar doğrultusunda, çocuklardan mal ve hizmet satın alan vatandaşlara 5326 sayılı Kabahatler Kanunu’nun 32’nci maddesi uyarınca para cezasının kesildiği, Çocuk Şube Müdürlüğü ve İlçe Emniyet Müdürlüklerine bağlı Çocuk Büro Amirlikleri görevlilerince alan çalışmasının yapıldığı, dilendirilen çocukların muhafaza altına alınarak gerekli çalışmaların yapıldığı anlaşılmıştır.

Muammer GÜLER
Bakan